პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლებული პირების სირთულეები დასაქმების მცდელობისა და შემდგომ საქმიანობის შესრულების პროცესში

ნინო ქომოშვილი

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოციალური მუშაობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

სამაგისტრო პროგრამა: სოციალური მუშაობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის

ასოცირებული პროფესორი ქ-ნი შორენა საძაგლიშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

როგორც წარმოდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ აღნიშნული ნაშრომი არის ჩემს მიერ შესრულებული ორიგინალური ნაშრომი, რომელიც არ წარმოადგენს სხვა აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად ან დასაცავად მიღებულ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნ. ქომოშვილი

15.06.2023

აბსტრაქტი

წარმოდგენილი ნაშრომის კვლევის საგანს წარმოადგენს პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლებული პირების სირთულეების კვლევა, როგორც დასაქმების მცდელობის პროცესში, ასევე საქმიანობის შესრულების დროს.

კვლევაში განხილულია სირთულეები, რომელიც ხელს უშლის პენიტენციური დაწესებულების დატოვების შემდეგ, პატიმრობის გამოცდილების მქონე პირებს შეძლონ დასაქმება და საქმიანობის შესრულება. აქედან გამომდინარე, ყველა ის ბიოლოგიური, ფსიქოლოგიური და სოციალური ფაქტორები, რომლებთან განმკლავება ყოველდღიურ რეჟიმში უწევთ ყოფილ მსჯავრდებულებს.

მონაცემთა შეგროვებისთვის გამოყენებულია თვისებრივი კვლევის მეთოდი, კერძოდ კი, სიღრმისეული ინტერვიუს მეთოდი. საკვლევ ჯგუფს წარმოადგენენ დანაშაულის პრევენციის არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულების და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს, მსჯავრდებულთა და ყოფილ პატიმართა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის სამმართველოს ბენეფიციარები, რომლებსაც აქვთ პატიმრობის გამოცდილება და მათთან მომუშავე, ამავე სამმართველოს სოციალური მუშაკები და ფსიქოლოგები. ნაშრომში განხილულია სხვადასხვა სახის სამეცნიერო ლიტერატურა, რომლებიც უკავშირდება პატიმრობის გამოცდილებას, პატიმრობის გამოცდილების შემდგომ შეცვლილ ბიოლოგიურ, ფსიქოლოგიურ და სოციალურ ფაქტორებს, სტიგმის გავლენას ადამიანის ჯანსაღად ფუნქციონირებაზე, დასაქმების მნიშვნელობას ადამიანის ცხოვრებაში, პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდგომ დასაქმების სირთულეებს. კვლევაში ასევე წარმოდგენილია საქართველოში განხორციელებული კვლევები, რომლებიც უკავშირდება პატიმრობის გამოცდილების მქონე პირების სირთულეებს დასაქმების ბაზარზე და ასევე საერთაშორისო გამოცდილებები.

კვლევის შედეგად გამოიკვეთა, რომ პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდგომ, პატიმრობის გამოცდილების მქონე პირების დასაქმებაზე და საქმიანობის შესრულებაზე გავლენას ახდენს სხვადასხვა სახის სირთულეები და ესენია: სტიგმა-დისკრიმინაცია, უნდობლობა დამსაქმებლის მხრიდან, ფიზიკური ჯანმრთელობის პრობლემები, ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემები, სოციალური

დეპრივაცია, განათლების დაბალი დონე, სამუშაო გამოცდილების არარსებობა, კრიმინალური სუბკულტურების გავლენა გათავისუფლების შემდგომ პერიოდში, ნასამართლეობის ცნობა, სასჯელის სამართლებრივ/მორალური სახე, მისჯილი წლების რაოდენობა, ნივთიერებების ავად მოხმარება, პენიტენციურ დაწესებულებაში დასაქმების ხელშემწყობი აქტივობების ნაკლებობა/ერთფეროვნება, პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლების შემდგომი წარმოქმნილი სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები.

საკვანძო ტერმინები- პატიმრობის გამოცდილების მქონე პირები, პენიტენციური დაწესებულება, დასაქმება და საქმიანობის შესრულება.

Abstract

The subject of the research of the presented work is the research of the difficulties of the persons released from the penitentiary institution, both in the process of trying to find employment and during the performance of activities.

The research examines the difficulties that prevent people with prison experience from being able to find employment and work after leaving the penitentiary institution. Therefore, all the biological, psychological and social factors that ex-convicts have to deal with on a daily basis.

Qualitative research method, namely in-depth interview method, is used for data collection. The research group is represented by the beneficiaries of the National Agency for the Execution of Non-custodial Sentences and Probation, the Department of Resocialization and Rehabilitation of Convicts and Ex-Prisoners, who have experience of imprisonment and working with them, social workers and psychologists of the same department. The paper discusses various types of scientific literature related to the experience of imprisonment, the biological, psychological and social factors changed after the experience of imprisonment, the influence of stigma on the healthy functioning of a person, the importance of employment in a person's life, the difficulties of employment after release from a penitentiary institution. The study also presents the researches carried out in Georgia, which are related to the difficulties of persons with imprisonment experience in the employment market, as well as international experiences.

As a result of the research, it was revealed that after the release from the penitentiary institution, The employment and performance of persons with prison experience are affected by various difficulties, and these are: stigma-discrimination, mistrust on the part of the employer, physical health problems, mental health problems, social deprivation, low level of education, lack of work experience, influence of criminal subcultures in the post-release period, Record of conviction, legal/moral type of punishment, number of years served, substance abuse, lack/monotony of activities promoting employment in the penitentiary, socio-economic

problems arising after release from the penitentiary. Key terms - persons with experience of imprisonment, penitentiary institution, employment and performance of activities. Stigma-discrimination, employer mistrust, physical health problems, mental health problems, social deprivation, low level of education, lack of work experience, influence of criminal subcultures in the post-release period, record of conviction, legal/moral nature of punishment, number of years served, substance abuse , lack/monotony of activities promoting employment in the penitentiary institution, socio-economic problems arising after release from the penitentiary institution.

Key terms - persons with experience of imprisonment, penitentiary institution, employment and performance of activities.